

Dějiny dvacátého století se přes naši zemi přehnaly divoce. Od vzniku poněkud podivně splepené samostatné republiky v čele s osvíceným „monarchou“, byť v prezidentské funkci přes německou okupaci, komunistický režim až k novodobému kapitalistickému uspořádání. Vše se zákonitě muselo na nás podepsat.

Proč se teď topíme v divných a nepříjemných stavech myslí bez optimistického náhledu na budoucnost? Chybí nám hlavně vize. A přece ještě poměrně nedávno jedna fungovala. Komunismus jako režim skončil. Nikoliv jeho podporovatelé a oni přísluhovači všech vítězných režimů, kteří dnes veřejně dokážou tvrdit lež o tom, že do té jediné správné strany vstoupit museli. Přišlo uvolnění, radost, nadšení. Stačilo vyslovit „Pravda a láska ...“ Jenže zatímco vizionáři myšlenek se opájeli získanou svobodou, jednali jiní. Postupně vše začala pohlcovat jediná myšlenka. Ta na ekonomický vzestup. Cílem se stalo dohnat a vyrovnat se. Vše řešící ekonomika na prvním místě. Jen realizovaná s podnikateli, obchodníky a politiky, kteří se k úspěchu nemuseli dopracovávat léta. To se stalo jedinou vizí budoucnosti. A s drobnými výkyvy se víceméně dařilo. Ovšem jen do prvního záchvěvu, který se ani krizí nedá nazvat. Vzestup a přibližování blahobytu se zadržlo. Cíl zmizel v nedohlednu.

Teď tu stojíme bez vidiny cesty, směru, cíle. Ti, kteří by měli nás nasměrovat, neboť k tomu účelu si je volíme a dobře platíme, se vzdávají nejvyššího negativistického cíle nedopadnout jako ty země, které v krizi opravdu jsou. Chvályhodné, jenže pro budoucnost hodně málo. Na Hradě fungují podivné postavy, které bychom čekali spíše ve zcela jiném zařízení. A v čele státu dosud člověk, který se sám nejvíc zasloužil o zbožštění ekonomiky. Který nikdy nepochopí, že mohou existovat hodnoty nedefinovatelné, nevypočitatelné a neměřitelné. Na obzoru žádný vizionář. Cítíme, že musí přijít změna, ale nedokážeme ji předvídat, odhadnout, pojmenovat. Jedinou cestou je změna zevnitř. V každém z nás. Uvědomme si, že ony postavy naší současné politické a společenské špičky se na své pozice nedostaly rozhodnutím nějaké všemocné strany, kterou když zakážeme a zlikvidujeme, vše se vyřeší. Ti všichni tam jsou naší zásluhou. A můžeme se mračit na zrcadlo, jak chceme, tyto figury velmi věrně odrážejí současnou situaci celé společnosti.

Váží si každé písničky, která v mozku zabolí. A nemám na mysli jen protestsongy, ale i ty drobné postřehy současného žití k zamyšlení. Takové jaké nám dokážou předhodit kromě Honzy Žambocha také Jiří Smrž, Martin Rous, Honza Přeslička... Ne tak „zhudebněné variace na lidovou nasranost“, jak trefně písně Českého slavíka kdosi označil. Nepochybně má právo se takto vyjadřovat. Jen si uvědomme zásadní omyl těchto textů, dnes už nejsou jen ONI na jedné straně a MY na té druhé.

A jestli si máme něco přát do novému roku, tak spoustu krásných písniček. A hlavně si uvědomme, že ony samy o sobě nezmůžou nic. Ono je to totiž opravdu jen v nás.